

Forskningslederforum Protokoll

Tid: Torsdag, 17. juni 2021, kl. 14.00 -16.00.

Sted: Zoom

Faste medlemmer: *Forskningsledere:* Tom Hemming Karlsen, Lars Eide, Theis Tønnessen, Leiv Arne Rosseland, Lars Nordsetten (stedfortreder for Olav Røise), Drude M. Fugelseth, Annetine Staff, Morten Moe, Dan Atar, Suraj Thapa, Kristin Bjordal, Per Steinar Halvorsen

Fra Campus Abus: Trygve Holmøy, Hilde Lurås, Helge Røsjo (Ahus)

Øvrige: Erlend B. Smeland (møteleder), Dag Kvale (møteleder), Shuo-Wang Qiao, Lillian Kramer-Johansen, Wenche Reed, Hans Mossin, Gina Clausen (referent)

Observatør: Peder Utne (OUS)

Inviterte: Ole Sejersted, Jens Petter Berg (sak 47/21), Pål Bakke (sak 49/21)

Forfall: Åslaug Helland, Knut Magne Augestad, Torbjørn Omland, Olav Røise, John-Anker Zwart, Mona K. Beyer

Saknr.	Tema
45/21	<p>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt 43/21 presiseres til: «Det er ikke nok areal til at alle med II-er stillinger skal få eget kontor. Det har derfor kommet forslag til spleiselag for 9 kvm kontorer. 6 kvm fra OUS til overlegefunksjonene, 3 kvm fra UiO til den akademiske stillingen.» • Protokollen ble godkjent.
46/21	<p>Presentasjon av Redelighetsutvalgets årsrapport ved Ole Sejersted, leder av Redelighetsutvalget</p> <p>Ole Sejersted, utvalgets leder, presenterte Redelighetsutvalgets årsrapport. Utvalget har nå hatt en funksjonstid i 3 år. Utvalgets sammensetning og mandat finnes her:</p> <p>Redelighetsutvalget behandler saker hvor minst en av partene er tilknyttet en av de samarbeidende institusjonene (OUS, AHUS, Klinmed, UiO eller øvrige sykehus i Helse Sør-Øst) som ansatt eller har opptak på universitetets studie- og doktorgradsprogram.</p> <p>Redelighetsutvalget skal konkludere alle saker på tre punkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vitenskapelig uredelig? 2. Systemfeil? 3. Rettes eller trekke? <p>Utvalget behandlet saker hvor det var mistanke om billedmanipulasjon både i 2019 og 2020. Andre saker som utvalget behandlet var manglende samtykke fra forfatter på vesentlig revisjon (2019), i hvilken grad har norske medforfattere ansvar for forfalsking av figur i artikkel med hovedforfatter fra institusjon i utlandet? (2019) og uenighet om forfatterskap (2020).</p> <p>Når det gjelder saken hvor en utenlandsk hovedforfatter hadde manipulert figurer, ble det konkludert med at den norske forfatteren ikke kunne stilles til ansvar. Slike tilfeller må vurderes individuelt. Det må stilles spørsmål om medforfatter har hatt faglige forutsetninger og faktiske muligheter til å kunne avdekke feil (jmf. Vancouveranbefalingene pkt. 4).</p> <p>Systemfeil: her viste Sejersted til Forskningsetikkloven og Helseforskningsloven: <i>Forskningsinstitusjoner skal sikre at forskningen ved institusjonen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer.</i> I tillegg stiller loven krav til forsvarlig organisering av forskning.</p> <p>Sejersted konkluderte med følgende:</p>

- Redelighetsutvalget har hatt flere alvorlige saker hvor det er konkludert med uredelighet. Ingen klaget til det nasjonale Granskningsutvalget.
- Gransking av publiserte artikler og datagrunnlaget krever inngående ekspertise og tar tid.
- Søknader om forskningsfinansiering er underlagt Forskningsetikkloven på samme måte som andre deler av forskningsprosessen.
  - Systemfeil er påpekt i flere av sakene.
  - Det er et stort behov for opplæring og holdningsskapende arbeid.
  - Institusjonen har et ansvar for kvalitetssikring. Det omfatter også sikring av grunnlagsdata.
  - Avtaleverk/huskelister for forskningssamarbeid må være kjent og tilgjengelig.
  - Arbeid på systemnivå er særdeles viktig! Institusjonelle normer må utvikles og synliggjøres.
  - Antall saker er lavt i forhold til omfanget av forskning ved institusjonene

Kommentarer:

- Forskningsombudet er ikke medlem av Redelighetsutvalget. Ombudet har en mer rådgivende rolle. Ombudet kan anbefale at saker blir lagt frem for Redelighetsutvalget.
- Forskere kan melde inn saker selv. Anbefaler at saker meldes inn i linjen – utvalget vil uansett ta kontakt med linjen og forsikre seg om at saken er kjent og vurdert.
- [PubPeer](#) er et nettsted hvor forskere anonymt kan kommentere på saker hvor det foreligger mistanke om forskningsjuks. I noen tilfeller kan saker fanges opp her. NB! Forskere kan ha ulike motiver for å varsle om saker, det må derfor utvises aktsomhet.
- Når det gjelder institusjonenes konkrete ansvar henvises til det i OUS til eHåndbok. Bør Forskningsgruppelederens ansvar konkretiseres ytterligere med hensyn til deres etikkansvar?
- Mange kurs/seminarer om etikk er i dag frivillige og treffer ikke i tilstrekkelig grad de som har behov for mer etikkopplæring. De obligatoriske e-læringskursene PIIP og PIFF ved OUS omhandler primært datasikkerhet og personvern.
- Viktig å jobbe med god kultur!

Breakout rooms

- *Hvordan jobbe med systemoppfølging på en best mulig måte?*

Kommentarer:

- Uredelighet kan forekomme selv om man har gode systemer. Meldesystemer har fungert, men i noen tilfeller kan det ha gått veldig lang tid fra mistanke til varsling.
- Utfordringer knyttet til at det er mange med midlertidige ansettelse i forhold til opplæring.
- Maktbalanse mellom senior og juniorer.
- PIFF – obligatorisk i OUS. Viktig at linja følger opp at kurset blir tatt.
- Viktig med gode systemer for datalagring.
- Viktig å ta dette med forskergruppene. KVI har et godt opplegg.
- Utfordrende med grenseflater, f.eks. samarbeid med eksterne partnere.
- Viktig å lage en kultur for å ta opp saker.
- Transparens i forskningen er viktig.
- Viktig å se på forskningsprosessen. Hvordan organiseres forskningen?
- Husk at man samarbeider med andre forskere som har ulike forhold til forskningsetikk.

Høringer – status:

KD: [Strategi om rekruttering og karriereveier](#) Orientering om UiOs høringssvar ved Jens Petter Berg.

- UiO støtter hovedtiltakene som er foreslått, men mener at den svikter postdoktorordningen.
- Postdoktorordningen er ofte kortere enn 3-4 år. Spesielt gjelder dette for de stillingene som har internasjonal finansiering, herunder EU. Å innføre et regelverk som utelukker norsk forskning fra kortere postdoktorordninger på den internasjonale konkurransearenaen står i direkte motsetning til Regjeringens strategi for samarbeid med EU og ERA.
- Støtter forslag om at institusjonene må legge til rette for karriereveier, men peker på at ulike fagmiljøer har ulike behov.
- Postdoktorer rekrutteres til et bredere arbeidsmarked, ikke kun innen UoH- sektoren, men også til forskerstillinger f.eks. innen helsesektoren.
- Det må ikke legges en politikk som lager barrierer for internasjonalt samarbeid.

- OUS har sammenfallende synspunkter med Medfak. Postdok må ikke innskrenkes til kun å være en UoH-sektor-utdanning. Viktig at det ikke legges barriere for internasjonalt samarbeid. Viktig med karriereveiledning.

HOD: [Forskrift Helseanalyseplattformen](#)

- Høringen er under arbeid. FL har fått utsendt et utkast til høringssvar utarbeidet av FIU.
- Intern frist OUS 30.06
- Det er viktig at ordningen ikke blir dyrere enn dagens kostnader ved datautlevering.
- Det foreslås ikke differensierte priser mellom Universitet/offentlig sektor og industri
- Ønsker at Helseanalyseplattformen også adresserer behov for automatisk uttrekk av helsedata fra primærkilden
- Medfak har innspill til styre og brukermedvirkning, ønsker en sterkere deltakelse inn i styringsgruppene.
- Mye forskningsdata vil ligge utenfor HAP, viktig at det legges også til rette for kobling av registerdata opp mot disse.

48/21

Orienteringssaker UiO

- SFF: tre søkere ved Medfak har gått videre til steg to. Følgende søknader er forankret ved Klinmed: PRIMA - Precision Immunotherapy Alliance og 4MENT - Centre for Multi-Modal Models and Mental Illness.

49/21

Orienteringssaker OUS

Ressurskartlegging forskning - forskningskostnader ved OUS og Klinmed i 2020 – status ved Pål Bakke

- Forskningsårsverk er klart, kronebeløp mangler for Klinmed (kommer i august).
- Ta kontakt med Pål hvis noen trenger tall før Klinmeds tall er klare.
- Presentasjonen sendes ut.

Status regional IKT for forskning, berunder elektronisk forskningslogg

- Prosjektet er inne i et godt spor. Forskningsportalen har fått ekstra finansiering, nødvendig for utvikling av filsluse, bl.a.
- Forskernett - Stab FIU følger opp overfor utvalgte klinikker og Teknologi- og innovasjonsklinikken (TIK).
- Elektronisk forskningslogg. Vedtak om gjennomføring skal etter planen fattes 23. juni.
- Ønsker en løsning for både UiO og helseforetakene i HSØ.
- Utvikling av et forskningsadministrativt system er inkludert i prosjektet

- Presentasjonene sendes ut.

TSD: inngått avtale mellom OUS og UiO om elektronisk samtykke

- Gladsak☺ TSD har laget en god løsning for elektronisk samtykke, i samarbeid med Forskningsstøtte. Avtale er undertegnet med USIT.

Status etablering av NorTrials

- Det er et politisk ønske om å styrke oppdragsstudier og øke samarbeid med industrien. Sak til ledermøtet vil følge over sommeren, og en rapport foreligger. Ønske om å etablere den koordinerende enheten ved OUS, for øvrig går det mot etablering av ett NorTrials-senter ved hvert av universitetssykehusene i landet. Disse blir politisk bestemt i RHF-ene sammen med industrien – det blir ikke en søknadsbasert ordning.

Annonsering/ registrering av kliniske behandlingsstudier på nett (helsenorge.no)

- Jobber med oppfølging av registrering av pågående kliniske behandlingsstudier på nett. Har sendt mail til prosjektledere, med kopi til klinikkleder og FL om status for studier. Det er fortsatt for lite som ligger ute, som også påpekt av Riksrevisjonen. Viktig informasjon til både pasienter og leger.

Dekningsbidrag OUS, forskningsprosjekter – status fra arbeidsgruppe ved Pål Bakke

- Det er ønske fra flere hold om flere lettelse i kravet om internt dekningsbidrag.
- Enighet om at de faktiske indirekte kostnadene er høyere enn 18%.
- Ønsker å opprettholde et skille mellom forventet totalkostnad og det som faktisk blir belastet prosjektene. Flere økonomiledere ønsker ikke at det skal være en differensiering mellom prosjekttyper og finansieringskilder.
- Rapport skal avleveres og saken forelegges ledermøtet – trolig etter ferien.

Kommentarer:

- Klinikklederne bør forberedes av forskningslederne på saken, og det bør diskuteres internt i klinikkene før saken kommer til ledermøtet
- Skjele til hva andre sykehus gjør.
- Bortfall av gaveforsterkningsordningen bør tas med i totalvurderingen, men det er et mindre relevant argument for OUS siden sykehusene ikke har vært omfattet av gaveforsterkningsordningen. Unntaket er et par større gaver der deler av gaveforsterkningen har gått videre fra UiO til OUS etter avtale, men dette er unntak og i liten grad koblet til overheadsatser.

Nye OUS – behandling av sak vedr. Livsvitenskapsbygget i styremøtet i HSØ 17. juni

- Saken har vært i OUS-styret. Skal opp i HSØ styret i dag.

50/12

Aktuelle saker fra forskningslederne

51/21

Eventuelt

- Satser på at møtene kan avholdes fysisk til høsten.